

۲۰۲۱۹۲۱

فهرست مطالب

بسم الله

مدیریت یکپارچه شهری

نمونه موردی شهر اهواز

نویسندگان:

سید نورالله موسوی

مدرس گروه معماری و شهرسازی دانشگاه علمی کاربردی شهرداری اهواز

کرامت الله زیاری

استاد (فول پروفیسور) دانشکده برنامه‌ریزی شهری دانشگاه تهران

۱۶۶۱۶۰۶

سرشناسه	:	موسوی، سیدنورالله، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مدیریت یکپارچه شهری (نمونه موردی شهر اهواز) / نویسندگان سیدنورالله موسوی، کرامتالله زیاری.
مشخصات نشر	:	تهران: ندای کارآفرین، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۳۶ ص: ۱۵×۱۵ س.م.
شابک	:	978-600-482-249-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	شهرداری -- ایران -- اهواز
موضوع	:	Municipal government -- Iran -- Ahvaz
موضوع	:	شهرداری
موضوع	:	Municipal government
شناسه افزوده	:	زیاری، کرامتالله، ۱۳۳۲ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ م / ۴۶۹ / ج ۱
رده بندی دیویی	:	۵۳۲۲/۳۵۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵۳۱۷۵۴

نام کتاب	:	مدیریت یکپارچه شهری - نمونه موردی شهر اهواز
نویسندگان	:	سید نورالله موسوی - کرامت الله زیاری
صفحه آرا	:	اکرم ملک نژاد
طراح جلد	:	رضا کاوه
تیراژ	:	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۷
قیمت	:	۲۲۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۲-۲۴۹-۷

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نبش کوچه انوری، پلاک ۲۹

تلفن تماس: ۶۶۴۰۲۷۲۲

WWW.NedayeKarafarin.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: مبانی و مفاهیم مدیریت شهری
۱۱	مفهوم مدیریت
۱۲	مدیریت شهری
۱۴	مدیریت یکپارچه شهری
۱۶	ضرورت نهادینه شدن مفهوم مدیریت واحد شهر
۱۷	تبعات و زیرساخت‌های لازم برای تحقق مدیریت واحد شهری
۱۸	زمینه‌ها و دلایل پیدایش مفهوم مدیریت شهری
۱۸	برنامه‌ریزی اجتماعی و مدیریت شهری
۱۹	سیر تاریخی مدیریت شهری در دوران جدید
۲۵	سیر تاریخی مدیریت شهری در ایران
۲۷	نظام مدیریت توسعه شهری ایران
۲۸	سیاست‌گذاری
۲۸	هدایت و راهنمایی
۲۸	تهیه طرح‌های توسعه و عمران شهری
۲۹	نظارت بر تهیه طرح‌های توسعه
۲۹	بررسی و تصویب طرح‌های توسعه
۳۰	اجرای طرح‌های توسعه شهری
۳۰	جایگاه مدیریت شهری در نظام برنامه‌ریزی شهری
۳۲	ارکان و مؤلفه‌های مدیریت شهری
۳۳	اهداف مدیریت شهری
۳۶	وظایف کلی مدیریت شهری
۳۷	وظایف مدیریت شهری
۳۷	وظایف مدیریت شهری در کلان‌شهرها
۳۸	وظایف جدید مدیریت شهری
۳۹	راهنماها در مدیریت شهری
۳۹	مدیریت شهری مستقل

۴۰	مدیریت و شورا
۴۱	نقش‌های شوراها در نظام مدیریت شهری
۴۱	مفهوم شهروندی
۴۱	مفهوم مشارکت
۴۲	شهروند فعال
۴۲	نتایج مثبت مشارکت
۴۴	سطوح سیستم مدیریت شهری
۴۴	مدیریت سیاسی اجتماعی و نهادی:
۴۵	مدیریت سازمانی و برنامه‌ریزی:
۴۵	مدیریت اجرایی و فنی
۴۶	سطح منطقه
۴۶	سطح محلی
۴۷	شهرداری
۴۹	شورای شهر
۵۰	عناصر غیررسمی مؤثر بر مدیریت شهری
۵۲	مدیریت شهری متمرکز (از بالا به پایین) و غیرمتمرکز (از پایین به بالا)
۵۳	سه الگوی اداره شهری
۵۳	الگوی اول سیستم غیرمتمرکز
۵۳	الگوی دوم سیستم غیرمتمرکز
۵۳	الگوی سوم سیستم فرانسوی
۵۴	مقتضیات تمرکز و عدم تمرکز
۵۴	فواید مدیریت غیرمتمرکز (از پایین به بالا)
۵۶	سیستم‌های شهرداری در جهان:
۵۶	سیستم شورای شهر-شهردار
۵۷	سیستم شهردار-شورای شهر
۵۷	سیستم شورایی مطلق
۵۷	ضرورت تشکیل شهرداری
۵۸	بخش‌های سه‌گانه حاکمیت
۵۸	گونه‌های حکومت شهری

۵۹	انواع حکومت شهری
۵۹	سیستم‌های غیرمتمرکز در نظام‌های فدرالی
۵۹	شکل شهردار - شورای شهر
۵۹	شکل شورا - مدیر امور شهری
۵۹	شکل حکومت کمیسیون در امور شهری
۶۰	سیستم غیرمتمرکز در نظام‌یافتگی (سیستم بریتانیایی)
۶۰	مدیریت شورایی یکپارچه
۶۰	شناخته‌شده شهرداری‌ها در سیستم‌های مختلف حکومت‌های محلی
۶۰	نقش شوراها و کمیته‌ها در حکومت‌های محلی، شهرداری‌ها
۶۳	فصل دوم: نظریه‌ها و دیدگاه‌های مربوط به مدیریت شهری
۶۴	مکتب جامعه‌شناسی شیگاگو
۶۴	دیدگاه لوئیس مامفورد
۶۴	دیدگاه گیبی
۶۴	دیدگاه فریدمن
۶۵	دیدگاه فرانک لوید رایت
۶۵	مکاتب مدیریت شهری
۶۵	مکتب نئوکلاسیک
۶۶	مکتب سیستمی اجتماعی
۶۶	مکتب نوگرایی
۶۶	نظریه سیستم‌ها
۶۸	دیدگاه حاکمیت شهری (حکمرانی شهری)
۷۲	رویکرد مدیریت یکپارچه شهری
۷۴	سه‌شاخه مدیریت
۷۷	فصل سوم: مدیریت شهری در شهر اهواز
۷۷	موقعیت و حدود جغرافیایی استان خوزستان
۷۷	موقعیت و حدود جغرافیایی شهرستان اهواز
۷۸	موقعیت و حدود جغرافیایی شهر اهواز
۷۹	جغرافیای انسانی شهر اهواز
۷۹	اهواز در ادوار مختلف تاریخی

۸۱	ویژگی‌های جمعیتی شهر اهواز
۸۶	ویژگی‌های اقتصادی
۸۷	بخش‌های عمده فعالیت
۸۸	مورفولوژی کلی شهر
۸۸	وضعیت تقسیمات کالبدی شهر اهواز
۸۹	معرفی مناطق هفت‌گانه کلان‌شهر اهواز
۸۹	منطقه یک شهرداری اهواز
۸۹	ویژگی‌های اصلی و عمده منطقه
۹۰	مسائل اساسی و بنیادین منطقه
۹۰	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه
۹۰	منطقه ۲ شهرداری اهواز
۹۱	ویژگی‌های اصلی و عمده منطقه
۹۱	مسائل اساسی و بنیادین منطقه
۹۲	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه
۹۲	منطقه ۳ شهرداری اهواز
۹۳	مسائل اساسی و بنیادین منطقه
۹۳	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه
۹۴	منطقه ۴ شهرداری اهواز
۹۴	ویژگی‌های اصلی و عمده منطقه
۹۴	مسائل اساسی و بنیادین منطقه
۹۵	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه
۹۵	منطقه ۶ شهرداری اهواز
۹۵	ویژگی‌های اصلی و عمده منطقه
۹۶	مسائل اساسی و بنیادین منطقه
۹۶	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه
۹۶	منطقه ۷ شهرداری اهواز
۹۶	ویژگی‌های اصلی و عمده منطقه
۹۷	مسئله اساسی و بنیادین منطقه
۹۷	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه

۹۷	منطقه ۸ شهرداری اهواز
۹۸	ویژگی‌های اصلی و عمده منطقه
۹۸	مسائل اساسی و بنیادین منطقه
۹۸	ارزش‌ها و فرصت‌های استراتژیک منطقه
۱۰۲	بررسی وضعیت مدیریت یکپارچه شهری در کلان‌شهر اهواز با استفاده از مدل سوات
۱۰۴	تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل ترکیبی SWOT و VIKOR
۱۰۴	شرح مدل سوات
۱۰۵	شرح مدل ویکور
۱۰۷	شناسایی عوامل داخلی (IFE) و خارجی (EFE) تأثیرگذار بر مدیریت یکپارچه شهری در اهواز
۱۱۱	ارزیابی عوامل داخلی (IFE) و خارجی (EFE)
۱۱۷	تعیین استراتژی‌ها (SO, ST, WO, WT)
۱۲۳	فهرست منابع

مقدمه

یکی از نمونه‌های آشکار این ناهماهنگی‌ها، تداخل دو طرح عملیاتی از سوی دو نهاد متفاوت است که این امر منجر به ائتلاف مقدار زیادی از منابع ملی و محلی می‌شود مدیریت شهری باید بتواند پروژه‌های اجرایی از سوی هر سازمانی را به نفع شهروندان سوق دهد و بدین لحاظ بایست با مفاهیم کل فنی جاری تمامی دستگاه‌های خدماتی آشنایی حاصل کند. دستگاه‌هایی نظیر آب و فاضلاب، برق و مخابرات و گاز و ... تماس متقابل کمی با یکدیگر دارند و لذا مدیریت شهری می‌تواند هماهنگ‌کننده و جهت دهنده مناسبی برای این استفاده تلقی شود. تعدد موضوعات و سازمان‌ها، دخیل در امر برنامه‌ریزی به دلیل پیچیدگی ذاتی شهرها، برنامه ریزان و سیاست‌گذاران شهری را ناگزیر به اتخاذ رویه برنامه‌ریزی واحد و یکپارچه جهت ایجاد هماهنگی بین اولویت‌ها و نیازهای مختلف این مداخله کنندگان می‌نماید. امروزه بیش از گذشته این نکته را در نظر باید گرفت که برنامه‌ریزی شهری کارآمد و مؤثر و یکپارچه در بین مؤسسات، نهادها و سازمان‌های مسئول ضروری است. برقراری ارتباط مؤثر و کارا میان مداخله کنندگان گوناگون به کاهش مدت‌زمان لازم برای واکنش در مقابل اختلالات در سیستم و نظام شهری کمک خواهد کرد. برای ایجاد ساختاری جامع و یکپارچه باید ابعاد مختلف توسعه اقتصادی، حفاظت محیط‌زیست و ساختارهای اجتماعی به وسیله مداخله کنندگان و یا به عبارتی افراد، گروه‌ها، نهادها و سازمان‌های ذی‌نفع در شهر به‌درستی درک شود. باگذشت بیش از یک قرن از شکل‌گیری ساختارهای سازمانی نوین در حوزه مدیریت شهری در ایران در کنار سابقه تاریخی کهن آن در کشور، بر اساس جایگاه حقوقی تعریف‌شده برای شهرداری‌ها در ایران، مدیریت شهری، مدیریتی واحد نیست و اداره‌کنندگان شهر مشتمل بر نمایندگان دولت و مردم هستند. این نوع مدیریت متفرق سبب دوباره‌کاری، انجام کارهای موازی و بعضاً از بین رفتن سرمایه‌های عمومی، ایجاد تشکیلات عریض و طویل دیوانی، ایجاد اصطکاک و برخورد ادارات، ناهماهنگی در انجام وظایف و عدم مسئولیت‌پذیری می‌گردد در این تحقیق ابعاد و شاخص‌های لازم برای دستیابی به مدیریت یکپارچه شهری از مطالعات انجام‌شده پیرامون موضوع مربوطه، اخذ گردیده با توجه به مدل محقق ساخته و جمع‌آوری داده‌های کمی و کیفی و از سوی دیگر راهکارهایی نیز ارائه می‌گردد.